

Nr 54.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 vid dess trettiosjätte sammanträde fattade beslut; given Stockholms slott den 4 januari 1954.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående vissa i nämnda protokoll omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 vid dess trettiosjätte sammanträde fattade beslut.

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen hemställes om riksdagens yttrande angående följande av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 antagna rekommendationer och akt, nämligen rekommendationen (nr 96) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor, rekommendationen (nr 97) angående skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen samt akten av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga. Rekommendationerna anses icke böra föranleda åtgärd från svensk sida, medan däremot ratificering av akten tillstyrkes.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Sträng, *vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 vid dess trettiosjätte sammanträde fattade beslut* samt anför.

Genom sin anslutning till Nationernas förbund den 9 mars 1920 inträdde Sverige såsom medlem av Internationella arbetsorganisationen i Genève.

Organisationens beslutande församling — den Internationella arbetskonferensen — som sammanträder minst en gång varje år, har enligt artikel 19 i organisationens stadga att beträffande förslag, som uppförts på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller ock skall det utmytna i en rekommendation, avsedd att övervägas vid lagstiftning eller annorledes, men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention. Därest beslutet är av mindre räckvidd eller av väsentligen formell innebörd, t. ex. då det gäller en begäran om utredning, plägar det ges formen av en resolution.

Varje medlem av organisationen skall inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna konventioner och rekommendationer vederbörlig myndighet (i vårt land riksdagen) för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Varje medlem har vidare skyldighet att underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om de åtgärder, som vidtagits för att underställa konventioner vederbörlig myndighet, samt om eljest vidtagna åtgärder. Medlem, som icke ratificerat viss konvention, skall tid efter annan till Internationella arbetsbyråns generaldirektör avge redogörelse för såväl lagstiftning och praxis med avseende å de i konventionen behandlade frågorna som den omfattning, vari konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras genom lagstiftning, administrativa åtgärder, kollektivavtal eller annorledes, med an-

givande tillika av de omständigheter, som förhindrar eller fördröjer ratificeringen av konventionen. Motsvarande gäller i fråga om rekommendationer med tillägg, att redovisning skall lämnas även för sådana jämkningar i rekommendationer, som befunnits eller må finnas erforderliga vid antagande eller tillämpning av bestämmelserna i desamma.

Generalsekreterarens i Nationernas förbund befattning med de konventioner och rekommendationer, som beslutes av Internationella arbetsorganisationen, har övertagits av generaldirektören för Internationella arbetsbyrån (artiklarna 20 och 21), varvid emellertid föreskrivits, att ett av de två officiella exemplaren av varje av Internationella arbetskonferensen antagen konvention eller rekommendation skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare samt varje ratifikation av en sådan konvention delgivas Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering i enlighet med bestämmelsen i artikel 102 av Förenta Nationernas stadga.

Internationella arbetskonferensens trettiosjätte sammanträde hölls i Genève under tiden den 4—den 25 juni 1953. I sammanträdet deltog representanter för 58 medlemsstater, av vilka ett 50-tal sänt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetar- och arbetsgivarsidan. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.¹

Dagordningen för detta konferenssammanträde — för vars förhandlingar och beslut en fullständig redogörelse kommer att lämnas av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet i dess publikationsserie »Internationella arbetsorganisationen» — omfattade följande överläggningsämnen:

- I. Generaldirektörens för Internationella arbetsbyrån årsredogörelse.
- II. Finansiella och budgetära frågor.
- III. Upplýsningar och årsrapporter rörande medlemsstaternas tillämpning av internationella arbetskonventioner och rekommendationer.
- IV. Semester (första behandling).
- V. Skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen (andra behandling).

¹ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 mars och den 22 maj 1953 hade att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts

såsom *regeringsombud*: generaldirektören och chefen för statskontoret Wilhelm Björck och statssekreteraren i socialdepartementet Per Eckerberg samt såsom experter byråchefen i arbetarskyddsstyrelsen Lars André och förste kanslisekreteraren i socialdepartementet Sten-Eric Heinrici, de båda sistnämnda tillika ersättare för regeringsombuden, samt byråchefen i socialstyrelsen Göta Rosén;

såsom *arbetarombud*: Landsorganisationens jurist advokaten Arnold Sölvén samt såsom experter sekreteraren i samma organisation Otto Westling, lönestatistikern däri Nils Ericsson samt förste sekreteraren i Tjänstemännens centralorganisation Otto Nordenskiöld; samt

såsom *arbetsgivarombud*: direktören i Svenska arbetsgivareföreningen Gullmar Bergenström samt såsom experter verkställande direktören i samma förening Bertil Kugelberg med direktören däri Tore Browaldh såsom ersättare samt dåvarande direktörsassistenter i föreningen Curt-Steffan Giesecke och Gunnar Lindström.

Därjämte hade redaktören Sven Backlund utsetts att i egenskap av tolk biträda delegationen. Backlund avled den 13 juni 1953.

VI. Minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor.

VII. Arbets- och socialdepartementens organisation och verksamhet i de olika länderna (allmän diskussion).

VIII. Ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga avseende utökning av antalet ledamöter i Internationella arbetsbyråns styrelse m. m.

Under punkt II på dagordningen antog konferensen budget för Internationella arbetsorganisationen avseende utgifter under år 1954; budgeten fastställdes till 6 556 887 U. S. dollars.

Följande av konferensen fattade beslut, vilka hänför sig till punkterna V, VI och VIII på dagordningen, är av beskaffenhet att i enlighet med artikel 19 av Internationella arbetsorganisationens stadga skola underställas riksdagen, nämligen

1) Rekommendation (nr 96) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor;

2) Rekommendation (nr 97) angående skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen;

3) Akt av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Texterna till rekommendationerna och akten torde få såsom bilagor (*Bilaga A—C*) fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

I särskild bilaga (*Bilaga D*) lämnas en förteckning över samtliga vid konferenssammanträdet antagna resolutioner.

Rekommendation (nr 96) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor.

Frågan om reglering av minderårigas sysselsättning under jord i kolgruvor hade av arbetsbyråns styrelse uppförts på dagordningen för konferensens 35:e sammanträde år 1952 för allmän diskussion, varvid förutsatts att, därest konferensen skulle komma att fatta beslut om utarbetandet av internationella regler i ämnet, denna allmänna diskussion skulle anses såsom en första behandling och att ämnet skulle slutbehandlas år 1953.

Vid 1952 års konferens antogs i denna fråga en resolution, som innehöll vissa normer rörande minimiålder, yrkesvägledning, yrkesutbildning, läkarundersökning, nattarbete, vilopausar, semester och yrkesinspektion. I en annan resolution beslöt konferensen för slutlig behandling vid 1953 års konferens upptaga frågan om minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor. Med anledning härav hade arbetsbyrån efter vederbörlig konsultation av medlemsstaternas regeringar framlagt en rapport, som utmynnade i ett förslag till rekommendation i sistnämnda ämne. Detta förslag togs till utgångspunkt för handläggningen inom det för ärendet tillsatta utskottet.

Inom utskottet vann arbetsbyråns förslag gillande av arbetsgivargruppen, medan arbetargruppen hävdade, att regleringen borde ske i form av en konvention. Arbetargruppen ansåg nämligen tiden vara inne att bindande fastslå, att minderåriga under 16 år icke fick sysselsättas i kolgruvor under jord. Regeringsombuden företrädde delade uppfattningar. Slutligen uppnåddes emellertid inom utskottet enhällighet för ett förslag till rekommendation.

Vid behandlingen i konferensens plenum antogs rekommendationen med 183 röster mot 0; en delegat nedlade sin röst. Samtliga svenska ombud röstade för rekommendationen.

Den antagna rekommendationen (*Bilaga A*) fastslår, att minderåriga under 16 år icke bör sysselsättas under jord i kolgruvor. Minderåriga, som uppnått 16 men icke 18 år, må användas till sådant arbete allenast i utbildningssyfte och under tillförlitlig tillsyn av personer med teknisk och praktisk erfarenhet av arbetet eller på villkor beträffande arbetsplats och åtgärder för hälso- och säkerhetstillsyn, som fastställs av vederbörande myndighet efter samråd med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer.

Över rekommendationen har arbetarskyddsstyrelsen, Landsorganisationen, Svenska arbetsgivareföreningen och delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet yttrat sig.

Arbetarskyddsstyrelsen hänvisar i sitt yttrande till 25 § arbetarskyddslagen, vari stadgas att minderårig — d. v. s. den som ej fyllt 18 år — ej får användas till arbete, som under jord bedrivs i gruva, i stenbrott eller å annan med gruva eller stenbrott jämförlig arbetsplats, med rätt dock för arbetarskyddsstyrelsen att, när särskilda skäl föreligger, beträffande yngling, som fyllt 16 år och som vid läkarbesiktning befunnits äga god hälsa och kroppsutveckling, medgiva undantag härifrån. Sådant undantag hade, fortsätter styrelsen, medgivits endast i ett fåtal fall, bl. a. för yrkesutbildning vid Höganäs-Billesholms aktiebolags kolgruvor. Medgivandena hade i vissa fall varit förenade med särskilda villkor angående övervakning av den minderåriges arbete eller särskilt moment däri. Samråd med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer skedde genom att framställningar om undantag remitterades till vederbörande organisationer eller genom att viktigare hithörande ärenden handlades såsom partsärenden enligt 17—20 §§ av instruktionen för styrelsen. Enligt styrelsens uppfattning täcktes rekommendationen av de svenska bestämmelserna.

Landsorganisationen åberopar tidigare till delegationen avgivna yttranden i ämnet, vari organisationen i huvudsak anfört följande.

Enligt punkt 1 i rekommendationen skulle ovillkorligt förbud gälla mot att i underjordsarbete i kolgruvor använda minderåriga under 16 år. Denna punkt överensstämde i sak med svenska arbetarskyddslagens motsvarande bestämmelse i 25 §. Den som fyllt 16 men ej 18 år kunde enligt svenska lagen användas till underjordsarbete endast efter dispens av arbetarskyddsstyrelsen. Rekommendationen uppställde här två undantag: 16—17-åringar skulle kunna anställas på villkor som fastställts av vederbörandes tillsyns-

myndighet. Det senare undantaget syntes i sak motsvara den svenska dispensregeln. Vad åter anginge fall av yrkesutbildning syntes undantag ej heller här böra medgivas, med mindre dispens meddelades; det kunde icke anses vara nog med krav på »tillfredsställande kontroll». Uppställdes emellertid i detta fall villkor om dispens förlorade undantaget i fråga självständig betydelse. Det vore tydligt, att bestämmelsen om minimiålder lätteligen skulle kunna göras illusorisk, därest 16—17-åringar skulle kunna anställas utan föregående dispens under åberopande endast av deras intresse av yrkesutbildning.

Under hänvisning till det anförda finner Landsorganisationen, att rekommendationen icke påkallar några åtgärder från svensk sida.

Svenska arbetsgivareföreningen erinrar om att enligt rekommendationen personer mellan 16 och 18 år borde sysselsättas med arbete i kolgruvor, endast när det gällde utbildning eller i fråga om särskilt angivna arbetsplatser eller uppgifter. På denna punkt föreläge icke full överensstämmelse mellan svensk lagstiftning och rekommendationen. Hinder mötte dock icke för arbetarskyddsstyrelsen att vid sin bedömning, huruvida dispens i ett visst fall borde lämnas eller ej, taga hänsyn till de faktorer, som särskilt nämndes i rekommendationen. Under sådana förhållanden vore någon ändring av den svenska lagstiftningen på grund av rekommendationen icke påkallad.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har under hänvisning till de avgivna yttrandena hemställt, att rekommendationen icke måtte föranleda någon åtgärd från svensk sida.

Departementschefen.

Med hänsyn till att de i vårt land nu gällande reglerna på detta område måste anses tillgodose vad som åsyftas med ifrågavarande rekommendation finner jag, i likhet med delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, anledning icke föreligga för Sveriges del att vidtaga några åtgärder med anledning av rekommendationen.

Rekommendation (nr 97) angående skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen.

Sedan denna fråga varit föremål för en första behandling vid arbetskonferensens 35:e sammanträde år 1952, varvid till grund för diskussionen lades de synpunkter, som framkommit i svaren från vissa medlemsstater — bland dem Sverige — å ett av arbetsbyrån utarbetat frågeformulär, hade ärendet uppförts på dagordningen för 1953 års konferenssammanträde för slutlig behandling.

Inför konferensens vederbörande utskott framlade arbetsbyrån, efter sedvanlig konsultation av medlemsstaterna, förslag avseende dels en rekommendation, dels två konventioner med föreskrifter den ena angående läkarundersökning, den andra angående anmälan av yrkessjukdomar.

Spörsmålet huruvida den internationella regleringen skulle uppnås genom en rekommendation eller i konventionsform gav anledning till ett ingående meningsutbyte, därvid åsikterna var starkt delade. Vid anställd omröstning segrade den förra ståndpunkten med 165 röster mot 163; 8 röster nedlades.

Vid den detaljerade genomgången av den föreliggande texten framkom åtskilliga ändringsyrkanden, vilka emellertid endast i begränsad omfattning vann utskottets förord. Sålunda beslöts på förslag av olika regeringsombud bl. a. att anvisningar skulle meddelas angående tillhandahållande av omklädningsrum och rum för intagande av medförd kost. Likaledes tillfogades en anvisning om arbetsgivares skyldighet att vidtaga åtgärder för förvaring av skyddskläder på sådant sätt, att inverkan av farliga ämnen förhindras.

I fråga om läkarundersökning beslöt utskottet att förorda den jämkningen, att den undersökande läkaren icke behövde vara godkänd av vederbörande myndighet; däremot fastslogs, att läkaren, såvitt möjligt, borde besitta yrkesmedicinsk skolning.

Vidare förordade utskottet ett tillägg till förslaget av innebörd, att anordningar för tillhandahållande av en första hjälp vid sjukdom eller olycksfall skulle tillhandahållas å arbetsplatsen.

Vid ärendets behandling i konferensens plenum gjorde sig skilda meningar gällande särskilt i fråga om regleringens form. Härvid framlades av arbetargruppen ett utformat förslag till konvention, vilket i allt väsentligt anslöt sig till utskottets rekommendationstext. Arbetsgivargruppen fasthöll däremot vid rekommendationsformen. Vid anställd omröstning avvisades konventionsförslaget med 91 röster mot 78; 12 ombud avstod från att rösta. Sveriges regerings- och arbetarombud biträdde arbetargruppens yrkande om en konvention, medan arbetsgivarombudet röstade för utskottets rekommendationsförslag.

Vid den slutliga omröstningen godkändes rekommendationen enhälligt med 194 röster.

I den antagna rekommendationen (*Bilaga B*) fastslås till en början, att den nationella lagstiftningen bör föreskriva åtgärder för att förebygga, minska eller avlägsna hälsorisker på arbetsplatserna. Alla ändamålsenliga åtgärder i detta syfte bör vidtagas av arbetsgivarna, framför allt för att arbetslokalerna skall hållas snygga och rymliga, lämpligt belysta och väl ventilerade. Föreskrifter påkallas vidare beträffande lämpliga sanitära anordningar i skilda avseenden, tillhandahållandet av omklädningsrum samt vid behov utspisningsmöjligheter o. d. I syfte att förebygga, minska eller undanröja hälsorisker anvisas en rad åtgärder, t. ex. att ersätta farliga ämnen eller tekniska förfaranden med oskadliga eller mindre farliga, att för farliga arbetsprocesser tillhandahålla avskilda lokaler, i vilka endast ett mindre antal arbetare sysselsättes, och slutna apparater för att förhindra omedelbar kontakt med farliga ämnen, att genom mekaniska ventilationsanordningar avlägsna farliga gaser samt att tillhandahålla effektiva skyddskläder och skyddsutrustning åt de arbetare, som är nödsakade att hantera farliga

ämnen, ävensom att rengöra och förvara dylik utrustning på ett ändamålsenligt sätt.

Det uttalas vidare, att arbetstagarna bör upplysas om nödvändigheten att iakttaga meddelade skyddsföreskrifter och utnyttja tillgänglig skyddsutrustning samt om skyldigheten att medverka vid åtgärderna i fråga. Tillika inskräpes vikten av att samråd ordnas med arbetarna i frågor, som avser åtgärder på området.

I fortsättningen utsäger rekommendationen, att luften i arbetslokaler, där farliga eller skadliga ämnen behandlas, bör undersökas tid efter annan i syfte att utröna att giftiga eller retande gaser icke förekommer i skadlig koncentration. Tillgängliga uppgifter om toleransen i sagda avseende bör genom vederbörande myndighets försorg offentliggöras. Likaledes bör vederbörande myndighet ha att meddela anvisningar rörande de förhållanden, då dylika undersökningar bör utföras, samt angående de metoder, som därvid bör anlitas. Tillsynen över undersökningarna eller utförandet av desamma bör anförtros kvalificerad personal, då så är lämpligt medicinskt utbildad personal med erfarenhet på yrkeshygienens område.

Slutligen inskräpes, att tillsynsmyndigheten med anlåtande av alla tillgängliga medel bör fästa arbetsgivarnas och arbetarnas uppmärksamhet å de särskilda risker, som arbetarna löper, och sättet att undgå desamma. Härvid bör samarbete åvägbringas mellan arbetsinspektionen och andra tillsynsorgan samt partsorganisationerna.

I en andra avdelning lämnar rekommendationen anvisningar rörande läkarundersökningar och läkarbesiktningar, i vilket avseende nationella föreskrifter anses böra meddelas rörande undersökning och besiktning av arbetare i sysselsättningar med speciella hälsorisker.

Såsom allmänna villkor för arbete inom yrken med särskilda hälsorisker angives läkarundersökning antingen omedelbart före och omedelbart efter anställning i yrket eller periodiska läkarbesiktningar eller dylika undersökningar i förening. Syftet med läkarövervakningen bör vara att så tidigt som möjligt avslöja sjukdomshinder eller individuell känslighet och utröna, om hinder av medicinsk art föreligger för fortsatt arbete i yrket. Då sådant hinder icke möter, bör läkaren utfärda intyg härom, som tillställs arbetsgivaren och hålles tillgängligt för vederbörande arbetare. Närmare föreskrifter bör meddelas av tillsynsmyndigheten efter samråd med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer. Läkarundersökningarna och läkarbesiktningarna skall utföras av kompetenta läkare med såvitt möjligt erfarenhet på yrkeshygienens område. Slutligen fastslås, att undersökning och besiktning bör vara kostnadsfria för arbetaren samt att avlöningen under tid, som åtgår för undersökningen, då denna är lagstadgad, icke bör reduceras; vid reglering i kollektivavtal förfares härutinnan i enlighet med avtalets bestämmelser.

I rekommendationens tredje avsnitt avhandlas anmälningsskyldighet rörande yrkessjukdom. Sådan skyldighet bör stadgas i den nationella lagstiftningen och åsyfta vidtagande av vederbörliga skyddsåtgärder, undersökning

av arbetsförhållandena och andra omständigheter, som kan ha medverkat vid sjukdomens uppkomst, tillhandahållande av statistiska uppgifter rörande olika yrkessjukdomars frekvens samt åvägabringande av garantier för att de som drabbas av yrkessjukdom kommer i åtnjutande av stadgade ersättningar. Anmälan bör göras hos yrkesinspektionen. Rörande sättet för anmälningspliktens fullgörande samt de uppgifter, som vid olika förutsättningar skall meddelas, lämnar rekommendationen närmare anvisningar. Slutligen uttalas att tillsynsmyndigheten, efter samråd med vederbörande partsorganisationer, bör uppgöra en förteckning över yrkessjukdomar eller grupper av sådana, vilka bör bli föremål för anmälan, med angivande av deras symtomatologi.

I ett fjärde avsnitt uttalar rekommendationen, att anordningar för första hjälp vid olycksfall i arbetet, yrkessjukdom, förgiftningsfall eller opasslighet bör tillhandahållas enligt närmare föreskrifter i nationell lagstiftning.

Över rekommendationen har arbetarskyddsstyrelsen, Landsorganisationen, Svenska arbetsgivareföreningen och delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet yttrat sig.

Arbetarskyddsstyrelsen yttrar följande.

I. Tekniska åtgärder till förebyggande av risker för arbetarnas hälsa.

Föreskrifterna i punkten 2 täckas av bestämmelser i arbetarskyddslagen (9, 10 §§) och arbetarskyddskungörelsen (12—15, 20—23, 25, 26 och 28 §§).

Likaså täckas föreskrifterna i punkten 3. 1) a)—f) av bestämmelserna i arbetarskyddslagen (12 §) och kungörelsen (23—25, 29 §§) samt lagen den 6 juni 1941 om tillsyn å radiologiskt arbete (SFS nr 334).

I punkten 3. 2) föreskrives, att personlig skyddsutrustning skall tillhandahållas, rengöras och underhållas av arbetsgivaren. I 12 § arbetarskyddslagen stadgas att personlig skyddsutrustning skall tillhandahållas arbetstagen, vilken är skyldig att väl vårda utrustningen. I 29 § kungörelsen stadgas, att sådan utrustning skall, såvida ej annan överenskommelse träffas, bekostas av arbetsgivaren samt förvaras på arbetsstället. Beträffande rengöring av personlig skyddsutrustning finnes ingen författningsföreskrift. Sådan utrustning som förvaras på arbetsplatsen torde i flertalet fall rengöras genom arbetsgivarens försorg. I övrigt torde rekommendationens text få anses förenlig med den svenska lagstiftningens ståndpunkt i detta avseende. Vidare uttalas i förevarande punkt, att skyddskläder och skyddsutrustning, som förorenats av giftiga eller farliga ämnen böra förvaras på helt avskild plats, så att arbetarnas gångkläder icke förorenas därigenom. Någon allmän föreskrift av denna innebörd finnes icke hos oss. I styrelsens anvisningar nr 23 angående anordning, beskaffenhet och inredning av personalrum m. m., nr 28 angående förebyggande av blyförgiftning och nr 30 angående förebyggande av förgiftning vid betning av utsäde med kvicksilverhaltiga betningsmedel ha föreskrifter av ifrågavarande innehåll givits.

Punkten 4 täckes av bestämmelserna i arbetarskyddslagen 7 § 2 st., 12 § och 39 § samt kungörelsen 1 §.

Punkten 5 innehåller föreskrift om periodiska undersökningar av luften i arbetslokaler, där farliga eller skadliga ämnen framställas, handhavas eller nyttjas. Motsvarande bestämmelser finnas ej i den svenska lagstiftningen (jfr dock arbetarskyddslagen 59 § 1 st.). Styrelsen har tidigare fram-

hållit att denna föreskrift vore svår att praktiskt genomföra. Enligt moment 2) i ifrågavarande punkt bör emellertid den myndighet, som handhar skyddet för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen, äga bemyndigande att ange under vilka förhållanden sådana undersökningar äro erforderliga.

Punkten 6 täckes av bestämmelsen i 3 § 2 st. arbetarskyddskungörelsen.

II. Läkarundersökning och läkarbesiktning.

Föreskrifterna i denna avdelning täckas i stort sett av bestämmelserna i 16 § arbetarskyddslagen och kungörelsen om läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar (nr 211/1949).

Beträffande punkten 13 må dock följande framhållas. I moment 1) uttalas, att här ifrågavarande läkarundersökningar och -besiktningar icke böra medföra några kostnader för vederbörande arbetare. I kungörelsen om gottgörelse för läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar (nr 212/1949) stadgas i 2 § beträffande kostnaden för läkarbesiktning, att resekostnads- och traktamentsersättning till besiktningsläkaren skall bestridas av statsmedel samt läkararvode och s. k. grundavgift av arbetsgivaren. Beträffande kostnaden för den första läkarundersökningen finnas inga författningsbestämmelser, utan denna fråga får lösas genom överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Bestämmelser finnas ej heller om vem som skall bekosta eventuella kostnader för arbetstagares resa till läkarundersökning eller -besiktning.

I fråga om punkten 13 moment 2) må anföras, att ingen författningsföreskrift finnes hos oss om att arbetstagare icke skall gå förlustig lön för den tid som åtgår för läkarundersökning eller besiktning. Momentet förutsätter emellertid att denna fråga kan regleras genom kollektivavtal.

Vidare bör beträffande punkten 12 framhållas, att inga andra föreskrifter finnas till bevarande av sekretessen i här ifrågavarande avseende än de som gälla för läkare.

III. Anmälan av yrkessjukdomar.

Tre skilda svenska författningar innehålla bestämmelser angående skyldighet att anmäla sjukdomar, orsakade av arbetet. En av dessa, kungörelsen angående anmälan om olycksfall i arbete, avser endast sådana sjukdomar, för vilka ersättning kan utgå enligt lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Sådan anmälan skall, förutom till försäkringsinrättningen, sändas till vederbörande yrkesinspektör. Den enligt 59 § 4:o allmänna läkarinstruktionen läkare åvilande skyldigheten att anmäla sjukdomsfall, som kan vara föranlett av hälsofarligt arbete, har av medicinalstyrelsen begränsats till att avse sådana yrkessjukdomar, som icke avses i yrkessjukdomsförsäkringslagen. Sådana anmälningar vidarebefordras av medicinalstyrelsen till arbetarskyddsstyrelsen. Slutligen stadgas i 5 § 2 st. arbetarskyddskungörelsen, att arbetsgivare skall utan dröjsmål underrätta yrkesinspektören om inträffat sjukdomsfall, som omfattas av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar eller som eljest kan antagas vara föranlett av hälsofarligt arbete. Närmare föreskrifter om när eller hur underrättelse enligt 5 § arbetarskyddskungörelsen skall ske finnas icke utfärdade.

IV. Första hjälpen.

Punkten 18 täckes av 13 § arbetarskyddslagen och 47 § kungörelsen.

Landsorganisationen anser att, då det skydd som rekommendationen avsåge att i olika avseenden bereda, för vårt lands vidkommande i allt väsentligt lämnades genom motsvarande föreskrifter i arbetarskyddslagen och ar-

betarskyddskungörelsen samt i specialförfattningar, rekommendationen icke synes påkalla några åtgärder från svensk sida.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att rekommendationens första del innehålle föreskrifter, som i sak relativt väl överensstämde med svensk arbetarskyddslagstiftning. Ett undantag föreläge emellertid. Detta gällde artikel 3 mom. 2. I detta moment föreskrevs, att arbetsgivaren skulle tillhandahålla arbetarna skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning, under det att enligt den svenska lagen sådan skyldighet föreläge för arbetsgivaren, därest icke överenskommelse om annat träffats. — I rekommendationens andra avdelning artikel 13 uttalas, fortsätter föreningen, att i enlighet med rekommendationen företagna läkarundersökningar och läkarbesiktningar icke borde medföra några kostnader för vederbörande arbetare. I kungörelsen den 6 maj 1949 (nr 212) föreskrevs endast skyldighet för arbetsgivaren att bestrida kostnaden för periodiska läkarbesiktningar. Där emot saknades författningsföreskrifter, huru kostnaderna skulle fördelas vid undersökningar, som ägde rum, innan anställningen tillträtts. — Avdelningarna III och IV torde stå i överensstämmelse med gällande svensk lagstiftning.

Med hänsyn till att den internationella regleringen av frågan fått formen av en rekommendation, anser föreningen, att de obetydliga avvikelser mellan den svenska lagstiftningen och rekommendationens innehåll, som föreligger, icke bör föranleda någon särskild åtgärd från svensk sida.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet erinrar inledningsvis om att vissa smärre skiljaktigheter föreligger mellan rekommendationens innehåll och i Sverige gällande bestämmelser. Sålunda saknades motsvarighet i svensk författning till rekommendationens krav (punkten 3. 2) på att personlig skyddsutrustning skulle rengöras genom arbetsgivarens försorg. Ej heller finnes i Sverige några allmänna föreskrifter rörande förvaring å helt avskild plats av skyddskläder och skyddsutrustning, som förorenats av giftiga eller farliga ämnen, rörande periodiska undersökningar av luften i arbetslokaler, där farliga ämnen framställdes, handhades eller nyttjades eller rörande sekretessen vid läkarundersökningar. De skiljaktigheter, som sålunda redovisats, syntes delegationen emellertid vara av så relativt underordnad betydelse, att några därav föranledda ändringar i svensk lagstiftning eller praxis icke kunde vara påkallade.

Vad däremot beträffar rekommendationens avsnitt II om läkarundersökning och läkarbesiktning finner delegationen särskilt de i punkt 13 givna anvisningarna rörande kostnaderna härför vara av beskaffenhet att böra något närmare övervägas. Härom anför delegationen följande.

Föreskrifterna i nämnda avsnitt täckas i stort sett av bestämmelserna i 16 § av 1949 års arbetarskyddslag och den med stöd av detta lagrum utfärdade kungörelsen om läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar (SFS nr 211/1949), vilken ersatt en år 1938 i ämnet utfärdad kungörelse. I nu gällande kungörelse stadgas bl. a., att om visst arbete finnes medföra synnerlig fara för uppkomst av bensolförgiftning, blyförgiftning eller stendammlunga (silikos) hos arbetstagar-

na, skall arbetarskyddsstyrelsen efter samråd med medicinalstyrelsen föreskriva, dels att arbetstagare ej får användas till detta arbete med mindre han vid läkarundersökning befunnits icke förete sjuklighet eller svaghet, som kan anses göra honom särskilt mottaglig för den med arbetet förbundna hälsofaran, dels ock att arbetstagare, som användes till sådant arbete, skall underkastas periodisk läkarbesiktning.

Beträffande frågan om vem som skall bestrida de med här ifrågavarande läkarundersökningar och läkarbesiktningar förenade kostnaderna uttalade departementschefen i propositionen nr 265/1938 (sid. 51), att såvitt avsåge kostnaderna för läkarundersökning före anställning i farligt arbete finge arbetaren söka träffa godvillig överenskommelse med arbetsgivaren, medan kostnaderna för de periodiska läkarbesiktningarna borde bestridas av arbetsgivaren med undantag för kostnaderna för läkarens resa till och från förrättningen, vilka borde gäldas av statsmedel. Dessa synpunkter ligga till grund för både 1938 och 1949 års kungörelser i ämnet (jfr kungörelse den 6 maj 1949, nr 212). I 2 § sistnämnda kungörelse stadgas sålunda beträffande kostnaden för läkarbesiktning, att resekostnads- och traktamentsersättning till besiktningsläkaren skall bestridas av statsmedel samt läkararvode och s. k. grundavgift av arbetsgivaren. Beträffande kostnaden för den första läkarundersökningen finnas inga författningsbestämmelser utan denna fråga får lösas genom överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Bestämmelser saknas likaledes om vem som skall bestrida eventuella kostnader för arbetstagares resa till och från läkarundersökning eller -besiktning.

Här föreligger sålunda en skiljaktighet mellan svensk lagstiftning och praxis å ena och punkten 13. 1) i rekommendationen å andra sidan. I nämnda punkt stadgas nämligen, att här ifrågavarande läkarundersökningar och läkarbesiktningar icke böra medföra några kostnader för vederbörande arbetare.

Det torde icke kunna sättas i fråga att ålägga arbetsgivaren att bestrida kostnaderna för den första läkarundersökningen, när vederbörande anställningssökande icke vinner anställning. Däremot synes det delegationen föreligga skäl att till prövning upptaga frågan om skyldighet för arbetsgivaren att i sådana fall, då arbetaren vinner anställning i hälsofarligt arbete, beträffande vilket i författning eller av vederbörande myndighet föreskrivits skyldighet att undergå läkarundersökning före anställningen respektive periodiska läkarbesiktningar under anställningstiden, bestrida arbetarens kostnader för undersökningen eller besiktningen. Visserligen lär det, enligt vad delegationen erfarit, i enskilda fall inträffa, att arbetsgivaren överenskommer med berörda arbetstagare därom, att arbetsgivaren ikläder sig ifrågavarande kostnader, men med hänsyn till detta spörsmåls allmänna betydelse och räckvidd, finner delegationen en sådan lösning ej fullt tillfredsställande.

Nu berörda läkarundersökningar och läkarbesiktningar torde ha tillkommit för att skydda den anställdes intressen. Det må emellertid uppmärksammas att jämväl i vissa andra fall, som icke beröras av rekommendationen, föreligger skyldighet att undergå läkarundersökning före anställningsvinnande. Sålunda är en person, som söker anställning exempelvis å ett barnhem skyldig att undergå läkarundersökning. I dylikt fall synes huvudsyftet med undersökningen vara att få fastslaget, att den anställningssökande icke lider av smittsam sjukdom, som kan överföras på det klientel, med vilket vederbörande såsom befattningshavare å hemmet skulle komma i kontakt. Läkarundersökningen ligger med andra ord icke så mycket i den anställningssökandes som i vårdklientelens intressè. Jämväl i dylikt fall

synes det delegationen böra övervägas, huruvida icke de kostnader, som äro förenade med en före anställningen företagen läkarundersökning, borde bestridas av arbetsgivaren.

Vad slutligen beträffar punkten 13. 2) av rekommendationen, erinrar delegationen om att gällande författningar icke innehåller bestämmelser, som berättigar arbetstagare till ersättning för förlorad arbetsförtjänst under tid, som åtgår för läkarundersökning eller läkarbesiktning, varom nu är fråga. Delegationen påpekar att 1937 års arbetarskyddskommitté i sitt år 1946 avgivna betänkande (SOU 1946:60) diskuterat frågan och i förslag till arbetarskyddslag (63 §) intagit en bestämmelse om att arbetstagare skulle av arbetsgivaren äga åtnjuta ersättning för arbetsförtjänst, som han förlorade till följd av läkarbesiktning. Såvitt delegationen kunnat utröna, hade emellertid kommitténs förslag i denna del icke vunnit beaktande vid utformningen av nu gällande arbetarskyddslagstiftning.

Sammanfattningsvis hemställer delegationen, att den i det föregående berörda frågan om bestridande av arbetstagares kostnader för läkarundersökningar och läkarbesiktningar i lämpligt sammanhang göres till föremål för utredning i syfte att bringa svensk lagstiftning i överensstämmelse med förevarande rekommendation samt att i avbidan härå rekommendationen tills vidare icke måtte föranleda någon ytterligare åtgärd.

Departementschefen.

Gällande svenska bestämmelser angående skydd för arbetstagares hälsa å arbetsplatsen återfinnes främst i arbetarskyddslagen och arbetarskyddskungörelsen och vissa i anslutning till dessa författningar utfärdade föreskrifter. Ifrågavarande bestämmelser kom till så sent som år 1949 i samband med den allmänna revision av den svenska arbetarskyddslagstiftningen som då ägde rum.

Såsom framgår av vad som förekommit vid ärendets remissbehandling torde de svenska föreskrifterna på detta område i allt väsentligt bereda arbetstagarna samma skydd som rekommendationen avser att ge. På några enstaka punkter föreligger dock vissa skiljaktigheter mellan rekommendationen och motsvarande svenska författningsbestämmelser, som i dessa hänseenden ej sträcker sig fullt lika långt som rekommendationen. Ifrågavarande skiljaktigheter synes dock ej vara av sådan beskaffenhet att rekommendationen bör föranleda omprövning av hithörande bestämmelser i vårt land. Så har ej heller ifrågasatts av någon av dem som beretts tillfälle att yttra sig över rekommendationen. Med anledning av vad delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet yttrat rörande frågan om kostnaderna i samband med läkarundersökningar och läkarbesiktningar av ifrågavarande slag vill jag framhålla, att detta spørsmål synes mig vara förtjänt av fortsatt uppmärksamhet och att detsamma, såsom delegationen föreslagit, i lämpligt sammanhang torde få upptagas till prövning.

I anslutning till det anförda anser jag att för vårt lands vidkommande skäl ej finnes att nu vidtaga några åtgärder med anledning av denna rekommendation.

**Akt av år 1953 angående ändringar i Internationella
arbetsorganisationens stadga.**

Enligt artikel 46 i arbetsordningen för arbetskonferensen skall förslag till ändring i arbetsorganisationens stadga upptagas till övervägande av konferensen, under förutsättning bl. a. att detsamma uppförts på konferensens dagordning minst fyra månader före öppnandet av det konferenssammanträde, vid vilket förslaget skall behandlas. I enlighet härmed hade Internationella arbetsbyråns styrelse vid sitt 120:e sammanträde (i november 1952) beslutat att till 1953 års arbetskonferens hänskjuta förslag om vissa ändringar i de bestämmelser av stadgan, vilka berör styrelsens sammansättning.

Såsom i det föregående i korthet angivits ledde detta förslag till att en akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga (*Bilaga C*) antogs.

I avgivet utlåtande över denna akt har *delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet* inledningsvis framhållit, att Internationella arbetsorganisationen, vilken från begynnelsen bestått av 43 medlemsstater, för närvarande hade 66 medlemmar, vilket vore det högsta hittills uppnådda antalet. Under mellankrigstiden hade vissa fluktuationer förekommit i medlemsantalet. Sålunda hade antalet medlemmar under åren 1934—1935 uppgått till omkring 60, medan det under slutet av 1930-talet sjunkit för att under kriget endast utgöra omkring 50. Sedan år 1945 hade 16 stater vunnit anslutning till eller återupptagits i organisationen, varigenom denna erhållit en allt mera universell karaktär. Däremot hade storleken av arbetsbyråns styrelse icke varit föremål för överväganden av konferensen sedan år 1922, då beslut fattades om en ökning av antalet styrelsemedlemmar från 24 till 32.

Med hänsyn härtill hade det, framhåller delegationen vidare, befunnits erforderligt att få till stånd en sammansättning av styrelsen, vilken bättre svarade mot organisationens tillväxt. Vid bedömningen av frågan om hur stor styrelsen lämpligen borde vara, hade arbetsbyrån vägletts av två synpunkter. Å ena sidan framstode det såsom synnerligen önskvärt, att styrelsen alltjämt skulle förbli så liten, att dess hittillsvarande karaktär bibehölls. Å andra sidan syntes en viss ökning påkallad för att bereda de mycket mera vittomfattande intressen, vilka numera spelade en aktiv roll i organisationens arbete, en effektiv representation. Det enklaste och smidigaste sättet att sörja för en sådan representation hade arbetsbyrån funnit vara att vidtaga vissa ändringar i stadgan, vilka innebure en ökning av antalet styrelseledamöter från 32 till 40 med bibehållna relationer beträffande de olika i styrelsen ingående grupperna. Sålunda skulle represen-

tanterna för regeringsgruppen ökas från 16 till 20 samt representanterna för arbetsgivar- respektive arbetargruppen från 8 till 10. Medan av regeringsgruppens ledamöter i styrelsen för närvarande 8 skulle utses av de största industriländerna och 8 väljas vid konferensen av de medlemsstater, som icke tillhörde nämnda länder, skulle dessa siffror höjas till 10.

För ärendets behandling vid konferensen har delegationen härefter lämnat följande redogörelse.

Ärendet föranledde inom det av konferensen för frågans behandling tillsatta utskottet en förhållandevis ingående diskussion, till en del betingad av de starkt formalistiska betraktelsesätt, som anlades på utskottsledamöternas möjligheter att jämka de av styrelsen föreslagna siffrorna. Tvekan yppades från olika regeringsombud rörande lämpligheten ur effektivitetssynpunkt att göra arbetsbyråns styrelse så mångtalig. Från ett håll hänvisades till andra utvägar att vinna det allmänna intresse från medlemsstaternas sida, som utgjorde huvudmotivet för den föreslagna ordningen. Regeringsombud från Asien och Latinamerika önskade samtidigt jämka bestämmelser rörande den utomeuropeiska representationen. Dessa yrkanden förklarades emellertid icke kunna komma under omprövning jämlikt gällande arbetsordning. Utskottet hade alltså endast att oförändrat antaga eller helt förkasta styrelsens föreliggande förslag.

Förenta staternas regeringsombud deklarerade sin anslutning till förslaget under förutsättning likväl, att en motsvarande reduktion vidtogs i antalet adjungerade ledamöter, medan det svenska regeringsombudet kunde godtaga förslaget allenast om bindande garantier lämnades för oförändrat antal adjungerade ledamöter. Från arbetsgivarnas och arbetarnas grupper uttalades ock, att man icke kunde medverka till en reduktion av antalet adjungerade ledamöter. Utskottet beslöt med 77 röster mot 1 — 5 röster nedlagda — att förorda det föreliggande förslaget i oförändrat skick. Tillika framlades ett resolutionsförslag, som inskärpte vikten av att ändringen i stadgan ratificerades med sådan skyndsamhet, att den kunde träda i kraft före nästkommande arbetskonferens.

De skiftande uppfattningar, som gjort sig gällande i utskottet, återspeglades vid ärendets behandling i konferensens plenum. Därvid förelåg från Ceylons regeringsombud ett ändringsyrkande, innebärande att nu gällande föreskrifter i art. 7 mom. 2 av stadgan om visst minimiantal utomeuropeiska ledamöter skulle utgå. I detta förslag instämde Chiles, Mexicos och Venezuelas regeringsombud. Förenta staternas regeringsombud tillkännagav sin avsikt att icke deltaga i omröstningen, då hans regering önskade den föreslagna ökningen av styrelsens numerär kompenserad genom en reduktion av antalet av de olika gruppernas adjungerade ledamöter. Det svenska regeringsombudet uttalade å samtliga nordiska regeringars vägnar enahanda avsikt med hänsyn till att garantier icke kunnat uppnås för ett oförändrat antal adjungerade ledamöter. Sistnämnda krav vann under debatten sakligt stöd från både arbetsgivar- och arbetargruppens talesmän.

Vid anställd omröstning antogs utskottets förslag enhälligt med 138 röster — 16 ombud avstodo från att deltaga i voteringen, bland dessa de svenska, danska, finska och norska regeringsombuden. Det av Ceylons regeringsombud framförda ändringsyrkandet antogs likaledes med 113 röster mot 16 — 29 ombud avstodo från att rösta. Då därefter förslaget i dess helhet kom under omröstning, godkändes detsamma enhälligt med 136 röster — 16 ombud avstodo från att deltaga i voteringen. Även i denna omröstning nedlade de nordiska regeringsombuden sina röster. Det av utskottet för-

ordade resolutionsförslaget rörande snar ratificering av ändringen i stadgan godkändes.

I anslutning till den slutliga omröstningen tillkännagav Finlands regeringsombud, att de nordiska länderna fäste särskild vikt vid att ändring icke vidtoges i den nuvarande ordningen i fråga om adjungerade ledamöter; i förhoppning emellertid att arbetsbyråns styrelse skulle beakta detta önskemål ansågo sig de nordiska regeringsombuden, som i och för sig icke haft någon erinran mot en utvidgning av styrelsen, böra vid den slutliga omröstningen biträda förslaget. Detta godkändes därefter enhälligt med 189 röster — 2 ombud nedlade sina röster.

Enligt artikel 7 av arbetsorganisationens stadga — fortsätter delegationen — utsåges styrelsen för arbetsbyrån för en period av tre år. Nya val komme att hållas vid 1954 års arbetskonferens. De nordiska länderna hade träffat överenskommelse om att söka tillförsäkra ett nordiskt land ledamotskap av styrelsens regeringsgrupp för varje treårsperiod. Ledamotskapet överginge för varje period från ett nordiskt land till ett annat enligt en särskilt överenskommen turordning. Samtidigt inträdde ett annat av de nordiska länderna såsom adjungerad ledamot, likaledes enligt särskild överenskommelse. Vid varje enligt den äldre stadgan hållet val hade det lyckats ett nordiskt land att vinna ledamotskap av styrelsen med rätt att utse adjungerad ledamot från ett av de andra länderna. Vid senaste valtillfälle, då även de adjungerade ledamöterna direkt valts av regeringsgruppen, hade denna ordning vidhållits. För närvarande vore Finland ledamot med Norge såsom adjungerad ledamot.

Då de skäl, som anförts för en ökning av styrelsens numerär syntes övertygande, torde man enligt delegationens mening från svensk sida böra godtaga den ändring i stadgan, som avsåge en sådan utvidgning (artikel 7, mom. 1) samt därav föranledda jämkningar (artikel 7, mom. 2 och 8 samt artikel 36), sedan utsikter för det nordiska rotationssystemets fortbestånd kunde bedömas föreligga.

Vad slutligen anginge beslutet att ur stadgan avlägsna sista meningen i artikel 7 mom. 2, vari utsades att av de representerade medlemmarna sex skulle vara utomeuropeiska stater, framhåller delegationen, att denna bestämmelse blivit föråldrad. Att så vore fallet framginge av den omständigheten, att för närvarande icke mindre än 10 av de i styrelsen representerade medlemsstaterna vore utomeuropeiska.

Med hänsyn till vad sålunda anförts tillstyrker delegationen, att den av konferensen antagna akten av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga ratificeras av Sverige.

Departementschefen.

Enligt artikel 7 mom. 1 av Internationella arbetsorganisationens stadga i dess nu gällande lydelse skall Internationella arbetsbyråns styrelse bestå av trettiotvå personer, av vilka sexton skall representera medlemsstaternas regeringar samt åtta arbetsgivarna och åtta arbetarna. Mom. 2 av samma

artikel föreskriver vidare, att av de sexton ledamöter, som representerar regeringarna, åtta skall utses av de medlemmar, som i industriellt hänseende är de mest betydande, samt åtta av de medlemmar, som därtill blivit utsedda av regeringarnas ombud vid konferensen, med undantag av ombuden för nyssberörda åtta medlemmar. Av de sexton representerade medlemsstaterna skall sex vara utomeuropeiska.

Jämlikt konferensens arbetsordning skall regeringsombuden välja åtta andra medlemmar, vilka äger utse s. k. adjungerade, icke röstberättigade, ledamöter av styrelsen. Arbetsgivar- och arbetarrepresentanterna i styrelsen väljes av arbetsgivar- resp. arbetargruppen vid konferensen, som dessutom är berättigade att vardera utse åtta adjungerade ledamöter.

De vid 1953 års arbetskonferens antagna ändringarna i arbetsorganisationens stadga innebär, att antalet ledamöter i styrelsen ökas från 32 till 40, av vilka tjugo skall representera regeringarna, tio arbetsgivarna och tio arbetarna. Därjämte har bestämmelsen att sex av de i styrelsen representerade medlemsstaterna skall vara utomeuropeiska slopats.

Den nu beslutade stadgeändringen har ansetts motiverad av den ökning av arbetsorganisationens medlemsantal som ägt rum under senare år genom att åtskilliga — sammanlagt 16 — stater vunnit inträde eller återupptagits i organisationen, medan antalet styrelseledamöter förblivit oförändrat sedan år 1922. Det synes mig uppenbart, att arbetsorganisationens numerära tillväxt bör leda till en rimlig breddning av arbetsbyråns styrelse och därigenom bereda medlemsstaterna vidgade möjligheter att öva inflytande på riktlinjerna för arbetsorganisationens verksamhet.

Såsom framgår av den redogörelse för konferensbehandlingen av ärendet, som lämnats av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, ställde sig emellertid de nordiska ländernas regeringsombud vid konferensen tveksamma till lämpligheten av ifrågavarande stadgeändringar med hänsyn till att garantier ej kunde erhållas för att icke antalet adjungerade ledamöter skulle komma att i motsvarande mån reduceras. Eftersom hittills under varje treårsperiod, för vilken styrelseledamöter väljes, ett nordiskt land varit representerat i styrelsen med ombud för annat nordiskt land som adjungerad ledamot, vilken därefter inträtt såsom ordinarie ledamot under följande treårsperiod, är det av betydelse att en sådan reduktion ej kommer till stånd. Med hänsyn till att adjungerad ledamot — visserligen utan rösträtt — helt deltagit i styrelsens arbete, har ju denna ordning för de nordiska ländernas vidkommande bl. a. medfört den fördelen, att vederbörande får tillfälle att sätta sig in i de frågor, som styrelsen behandlar, innan han inträder som ordinarie medlem.

Såsom delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet framhållit torde emellertid utsikter föreligga för det nordiska turordnings-systemets fortbestånd inom arbetsbyråns styrelse. Vid sådant förhållande finnes enligt min mening skäl för Sverige att genom en ratificering av ifrågavarande akt medverka till en i och för sig önskvärd utvidgning av arbetsbyråns styrelse.

Vad angår stadgans regel att ett visst minimiantal av styrelsens regeringsrepresentanter skall vara utomeuropeiska framstår föreskriften härom numera såsom föråldrad, varför den synes kunna slopas.

Jag tillstyrker alltså, att akten av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsbyråns stadga ratificeras av Sverige.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens konferens år 1953 vid dess trettiosjätte sammanträde antagna rekommendationer och akt.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Olof Särnmark.

Bilaga A.

Rekommendation (nr 96) angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 4 juni 1953 till sitt trettiosjätte sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående minimiålder för tillträde till arbete under jord i kolgruvor, vilken fråga utgör den sjätte punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den nittonde dagen i juni månad år nittonhundrafemtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendation angående minimiålder (kolgruvor), 1953» [Minimum Age (Coal Mines) Recommendation, 1953].

Konferensen förordar, att varje medlem, så snart förhållandena i varje enskilt land det medgiva, tillämpar följande bestämmelser samt till Internationella arbetsbyrån, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, insänder redogörelse angående de åtgärder, som vidtagits för att genomföra desamma.

1. Minderåriga under 16 år böra icke sysselsättas under jord i kolgruvor.

2. Minderåriga, som uppnått 16 men ej 18 års ålder, böra icke sysselsättas under jord i kolgruvor, utom

a) såsom lärlingar eller deltagare i annan systematisk yrkesutbildning under tillfredsställande kontroll av behöriga personer med teknisk och praktisk erfarenhet av arbetet; eller

b) på av behörig myndighet fastställda villkor efter samråd med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer angående tillåtna arbetsplatser och sysselsättningar samt angående de åtgärder, som skola vidtagas för systematisk övervakning av de minderåriga arbetarnas hälsa och säkerhet.

Bilaga B.

Rekommendation (nr 97) angående skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 4 juni 1953 till sitt trettiosjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående skydd för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen, vilken fråga utgör den femte punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tjugufemte dagen i juni månad år nittonhundrafemtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendation angående skydd för arbetarnas hälsa, 1953» (Protection of Workers' Health Recommendation, 1953).

I. Tekniska åtgärder till förebyggande av risker för arbetarnas hälsa.

1. Den nationella lagstiftningen bör meddela föreskrifter rörande metoder för att förebygga, minska eller avlägsna hälsorisker på arbetsplatsen, däri inbegripna metoder ägnade att anlitas, när så är erforderligt och lämpligt, med avseende å särskilda hälsorisker.

2. Alla erforderliga åtgärder böra vidtagas av arbetsgivaren för att säkerställa, att de på arbetsplatsen allmänt rådande förhållandena äro sådana, att de erbjuda tillfredsställande skydd för vederbörande arbetares hälsa; särskilt bör tillses att

a) smuts och avfall icke samlas, så att hälsorisk därigenom uppstår;

b) arbetslokalernas golvyta och takhöjd äro tillräckliga för att förebygga trängsel bland arbetarna eller anhopning av maskiner, material eller produkter;

c) tillräcklig och tjänlig belysning, dagsbelysning eller artificiell eller bådadera, finnes anordnad;

d) tillfredsställande luftväxling vidmakthålles, så att otillräcklig lufttillförsel och luftcirkulation, skämd luft, skadligt drag, plötsliga temperaturändringar samt, i den utsträckning så är möjligt, stark fuktighet, värme eller kyla och obehagliga lukter undvikas;

e) tillfredsställande avträdes- och tvättanordningar ävensom anordningar för tillhandahållande av tjänligt dricksvatten finnas tillgängliga i erforderlig utsträckning samt äro lämpligt förlagda och väl underhållna;

f) när arbetarna måste byta kläder vid arbetets början eller slut omklädningsrum eller andra lämpliga anordningar för ombyte och förvaring av kläder finnas tillgängliga och äro väl underhållna;

g) när arbetarna äro förbjudna att vid sin arbetsplats intaga förtäring, lämpliga utrymmen för intagande av måltider ställas till deras förfogande, såvida icke tillfredsställande anordningar i sådant hänseende annorledes vidtagits;

h) åtgärder vidtagas för att avlägsna eller i största möjliga utsträckning minska buller och skakningar av beskaffenhet att utgöra fara för arbetarnas hälsa;

i) farliga ämnen lagras under betryggande förhållanden.

3. 1) I syfte att förebygga, minska eller avlägsna hälsoriskerna på arbetsplatsen böra alla lämpliga och möjliga åtgärder vidtagas i följande hänseenden

a) skadliga ämnen, arbetsprocesser eller metoder böra ersättas med oskadliga eller mindre skadliga;

b) spridningen av skadliga ämnen bör förhindras och arbetarna böra skyddas mot skadlig strålning;

c) arbete med farliga processer bör förläggas till avskilda lokaler eller byggnader och utföras av minsta möjliga antal arbetare;

d) farliga arbetsprocesser böra utföras i slutna apparater till förhindrande av omedelbar kontakt med skadliga ämnen och för undvikande av att arbetslokalens luft förorenas med damm, rök, gas, stoft, dimma eller ånga i en utsträckning, som kan innebära hälsorisk;

e) damm, rök, gas, stoft, dimma eller ånga av skadlig natur böra avlägsnas vid eller i närheten av alstringspunkten genom mekanisk utsugningsanordning eller ventilationssystem eller andra lämpliga medel, i den mån arbetarna icke kunna skyddas mot dessa ämnen på sätt anges under a)—d);

f) arbetarna böra förses med skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning, som må finnas erforderliga för att skydda dem mot verkningarna av skadliga ämnen, när andra åtgärder till skydd mot sådana ämnen icke äro möjliga eller icke giva tillfredsställande skydd; arbetarna böra instrueras rörande användningen av sådan utrustning.

2) När särskilda med arbetet förenade risker påkalla användning av skyddskläder och skyddsutrustning, som avses under f), böra dessa tillhandahållas, rengöras och underhållas av arbetsgivaren; när skyddskläder och skyddsutrustning förorenas av giftiga eller farliga ämnen, böra de, då de icke äro i bruk, eller då de av arbetsgivaren rengöras eller underhållas, förvaras på helt avskild plats, så att arbetarens gångkläder icke förorenas därigenom.

3) De nationella myndigheterna böra främja och, där så är lämpligt, själva företaga utredningar rörande under 1) här ovan angivna åtgärder samt verka för att därvid vunna erfarenheter tillgodogöras. Dylika utredningar böra även vidtagas av arbetsgivarna på frivillig väg.

4. 1) Arbetarna böra erinras om

a) nödvändigheten av att anlita de i punkterna 2. och 3. här ovan nämnda skyddsåtgärderna;

b) sin skyldighet att medverka till och att icke på något sätt hindra genomförandet av dylika åtgärder; och

c) sin skyldighet att rätt utnyttja anordningar och utrustning till deras skydd.

2) Samråd med arbetarna rörande de åtgärder, som böra vidtagas, bör anses som ett viktigt medel för ernående av sådan medverkan.

5. 1) Luften i arbetslokaler, där farliga eller skadliga ämnen framställas, handhavas eller nyttjas, bör periodiskt undersökas med tillräckligt täta mellanrum för att säkerställa att densamma icke innehåller damm, rök, gas, stoft, dimma eller ånga av giftig eller retande beskaffenhet i hälsovådlig mängd. Vederbörande myndighet bör, till vägledning för alla berörda parter, från tid till annan offentliggöra tillgängliga uppgifter angående högsta tillåtna koncentration av skadliga ämnen.

2) Den myndighet, som handhar skyddet för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen, bör äga befogenhet att ange under vilka förhållanden det är erforderligt att undersöka luften i här åsyftade arbetslokaler samt sättet för dylik undersökning. Sådan undersökning bör utföras eller övervakas av kvalificerad personal, och, där så är lämpligt, av kvalificerad medicinsk personal med yrkeshygienisk erfarenhet.

6. Vederbörande myndighet bör genom vidtagande av alla erforderliga åtgärder, t. ex. genom varningsanslag å arbetsplatsen, fästa berörda arbetsgivares och arbetares uppmärksamhet på de särskilda risker, för vilka arbetarna äro utsatta, samt på de försiktighetsmått, som böra iakttagas till förebyggande av dessa risker.

7. Vederbörande myndighet bör sörja för att på det nationella planet sam-

råd äger rum mellan yrkesinspektionen eller annan myndighet med uppgift att handhava skyddet för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen samt vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer, i syfte att anvisningarna i punkterna 2.—6. må vinna tillämpning.

II. Läkarundersökning och läkarbesiktning.

8. 1) Den nationella lagstiftningen bör meddela särskilda bestämmelser rörande läkarundersökning av arbetare, som äro sysselsatta med arbeten, vilka medföra särskild risk för ohälsa.

2) Som villkor för anställning av arbetare i arbeten, som äro förbundna med särskild hälsorisk, bör fordras

a) läkarundersökning, utförd kort före eller kort efter anställningens början; eller

b) periodisk läkarbesiktning; eller

c) både sådan läkarundersökning och läkarbesiktning som angivas under a) och b).

3) Den nationella lagstiftningen bör bestämma eller bemyndiga lämplig myndighet att från tid till annan efter samråd med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer fastställa

a) de risker och förhållanden, vid vilka läkarundersökning och läkarbesiktning böra företagas;

b) de risker, vid vilka en första läkarundersökning eller periodisk läkarbesiktning eller bådadera böra företagas;

c) den längsta tid, som — med hänsyn till riskens beskaffenhet och grad samt till övriga särskilda omständigheter — må förflyta mellan periodiska läkarbesiktningar.

9. Läkarundersökning och läkarbesiktning, som avses i punkt 8., böra företagas i syfte att

a) så tidigt som möjligt påvisa tecken till viss yrkessjukdom eller särskild mottaglighet härför;

b) såvitt avser risk för viss yrkessjukdom, fastställa, huruvida hinder ur medicinsk synpunkt föreligger för anställning eller fortsatt anställning av arbetaren i viss sysselsättning.

10. 1) Därest hinder ur medicinsk synpunkt icke föreligger för anställning av en arbetare i viss sysselsättning såvitt avser risk för viss yrkessjukdom, bör intyg till styrkande härav utfärdas på sätt vederbörande myndighet föreskriver.

2) Sådant intyg bör förvaras av arbetsgivaren och hållas tillgängligt för yrkesinspektionens befattningshavare eller annan myndighet, med uppgift att handhava skyddet för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen.

3) Sådant intyg bör vara tillgängligt för vederbörande arbetare.

11. Läkarundersökningarna och läkarbesiktningarna böra utföras av kvalificerad läkare, som såvitt möjligt bör besitta yrkeshygienisk utbildning.

12. Åtgärder böra vidtagas för att bevara sekretessen rörande läkarundersökning och läkarbesiktning samt registrering och förvaring av dithörande dokument.

13. 1) Här avsedda läkarundersökningar och läkarbesiktningar böra icke medföra några kostnader för vederbörande arbetare.

2) Den tid, som åtgår för dylika läkarundersökningar och läkarbesiktningar, bör icke föranleda avdrag å lön, för det fall frågan regleras genom den nationella lagstiftningen; vid reglering genom kollektivavtal böra avtalets bestämmelser gälla.

III. Anmälan av yrkessjukdomar.

14. 1) Den nationella lagstiftningen bör påfordra, att inträffade och misstänkta fall av yrkessjukdom skola anmälas.

2) Sådan anmälan bör krävas för att

a) införa förebyggande och skyddande åtgärder samt kontrollera deras effektiva tillämpning;

b) undersöka arbetsförhållandena och andra omständigheter, vilka förorsakat eller misstänkas ha förorsakat yrkessjukdom;

c) insamla statistiska uppgifter rörande yrkessjukdomar; samt

d) möjliggöra införande eller utveckling av åtgärder, som säkerställa att personer, vilka lida av yrkessjukdom, erhålla för sådan sjukdom föreskriven ersättning.

3) Anmälan bör ske till yrkesinspektionen eller annan myndighet med uppgift att handhåva skyddet för arbetarnas hälsa på arbetsplatsen.

15. Den nationella lagstiftningen bör

a) ange vilka personer som hava att svara för anmälan av inträffade och misstänkta fall av yrkessjukdom; samt

b) lämna föreskrift om sättet för anmälan av yrkessjukdom samt om de upplysningar, som därvid böra meddelas, och särskilt ange

i) i vilka fall omedelbar anmälan kräves samt i vilka fall anmälan med bestämda tidsmellanrum är tillfyllest;

ii) med avseende å fall, som kräva omedelbar anmälan, den tidpunkt efter yppandet av ett inträffat eller misstänkt fall av yrkessjukdom, före vilken anmälan skall göras;

iii) med avseende å fall, där anmälan med bestämda tidsmellanrum är tillfyllest, längden av dessa perioder.

16. Anmälan bör till ledning för den myndighet, som handhar skyddet för arbetare på arbetsplatsen, innehålla sådana upplysningar, som äga samband med och äro nödvändiga för ett effektivt fullgörande av myndighetens uppgifter. Särskilt bör meddelande lämnas om

a) vederbörande arbetares ålder och kön;

b) den sysselsättning, yrkesgren eller industri, inom vilken vederbörande är eller senast var anställd;

c) namn och adress å vederbörandes nuvarande eller senaste arbetsplats;

d) sjukdomens eller förgiftningens art;

e) det skadliga ämne och den process, som anses ha förorsakat sjukdomen eller förgiftningen;

f) namn och adress å det företag, inom vilket arbetaren anser sig ha blivit utsatt för den risk, som förorsakat sjukdomen eller förgiftningen; och

g) den tidpunkt, vid vilken vederbörande arbetare började samt i förekommande fall upphörde att utsättas för risken i var och en av de sysselsättningar, yrkesgrenar eller industrier, där han är eller har varit utsatt för risken, i den mån den anmälande är i stånd att ange denna tidpunkt.

17. Vederbörande myndighet bör, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer, uppgöra en förteckning över yrkessjukdomar eller grupper av fall, beträffande vilka anmälningsplikt bör föreligga, med angivande tillika av dessa sjukdomars eller falls symtom, samt i sådan förteckning från tid till annan göra de tillägg eller ändringar, som av omständigheterna må anses påkallade eller önskvärda.

IV. Första hjälp.

18. 1) Anordningar för första hjälp och behandling vid olycksfall, yrkes-sjukdom, förgiftning eller illamående, böra finnas tillgängliga på arbets-platsen.

2) Den nationella lagstiftningen bör lämna närmare föreskrifter rö-rande tillämpningen av föregående moment.

V. Allmänt.

19. När i denna rekommendation uttrycket »nationell» användes i sam-band med lagstiftning eller myndighet, skall detta i fråga om förbundsstat anses åsyfta såväl förbundsstatens lagstiftning eller vederbörande myndig-het som lagstiftning eller vederbörande myndighet i stater, provinser, kan-toner eller andra enheter, vilka bilda förbundsstaten i fråga.

Bilaga C.

Akt av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 4 juni 1953 till sitt trettiosjätte samman-träde

samt beslutat att i de bestämmelser av organisationens stadga, vilka beröra styrelsens sammansättning, utbyta siffrorna »trettiotvå», »sex-ton», »tolv» och »åtta» mot siffrorna »fyrtio», »tjugo», »sexton» och »tio», en fråga, som utgör åttonde punkten på sammanträdets dagordning,

antager denna den tjugufemte dagen i juni månad år nittonhundrafemtio-tre följande akt, som innehåller ändringar i Internationella arbetsorganisatio-nens stadga och som skall benämnas »Akt av år 1953 angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga» (the Constitution of the Inter-national Labour Organisation Instrument of Amendment, 1953).

Artikel 1.

I nu gällande text av Internationella arbetsorganisationens stadga skola siffrorna »trettiotvå», »sexton», »tolv» och »åtta» i artikel 7 momenten 1, 2 och 8 samt i artikel 36 utbytas mot respektive »fyrtio», »tjugo», »sexton» och »tio».

Artikel 2.

I nu gällande text av Internationella arbetsorganisationens stadga skall sista meningen i moment 2 av artikel 7 utgå.

Artikel 3.

Från och med den dag, då denna akt träder i kraft, skall Internationella arbetsorganisationens stadga hava ändrad lydelse i enlighet med förestående artiklar.

Artikel 4.

Då denna akt trätt i kraft, skall Internationella arbetsbyråns generaldirektör låta upprätta en officiell text till Internationella arbetsorganisationens stadga med däri genom bestämmelserna i denna akt vidtagna ändringar i två med hans underskrift vederbörligen bestyrkta originalexemplar. Av dessa exemplar skall ett deponeras i Internationella arbetsbyråns arkiv och det andra översändas till Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga. Generaldirektören har att tillställa envar av Internationella arbetsorganisationens medlemmar bestyrkt avskrift av texten.

Artikel 5.

Två exemplar av denna akt skola undertecknas av konferensens ordförande och av Internationella arbetsbyråns generaldirektör och skola därmed vara autentiska. Av dessa exemplar skall ett deponeras i Internationella arbetsbyråns arkiv och det andra översändas till Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga. Generaldirektören har att tillställa envar av Internationella arbetsorganisationens medlemmar bestyrkt avskrift av akten.

Artikel 6.

1. De formell ratifikationerna eller godkännandena av denna akt skola översändas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör, som har att därom lämna meddelande till organisationens medlemmar.

2. Denna akt skall träda i kraft jämlikt bestämmelserna i artikel 36 av Internationella arbetsorganisationens stadga.

3. Då denna akt trätt i kraft, har Internationella arbetsbyråns generaldirektör att därom underrätta envar av Internationella arbetsorganisationens medlemsstater och Förenta Nationernas generalsekreterare.

Ovanstående utgör den autentiska texten till akten angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga, vilken vederbörligen antagits av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens vid dess tretiosjätte sammanträde, som hölls i Genève och förklarades avslutat den tjugofemte dagen i juni månad år 1953.

De engelska och franska texterna till denna akt skola äga lika vitsord.

Förklaring.

Gällande text till artikel 7 momenten 1, 2 och 8 samt till artikel 36 av stadgan ävensom texten till samma bestämmelser i deras föreslagna ändrade lydelse enligt förestående akt återgivas här nedan i parallella spalter.

Gällande text.

Artikel 7.

1. Styrelsen skall bestå av trettio-två personer:

sexton representerande regeringarna,

åtta representerande arbetsgivarna och

åtta representerande arbetarna.

2. Av de sexton ledamöterna, som representera regeringarna, skola åtta utses av de medlemmar, som i industriellt hänseende äro de mest betydande, samt åtta av de medlemmar, som därtill blivit utsedda av regeringarnas ombud vid konferensen, med undantag av ombuden för nyssberörda åtta medlemmar. Av de sexton representerade medlemmarna skola sex vara utomeuropeiska stater.

8. Styrelsen fastställer sin arbetsordning och sammanträder å tider, som den själv bestämmer. Särskilt sammanträde skall äga rum, då minst tolv ledamöter av styrelsen skriftligen hemställa härom.

Artikel 36.

Ändringar i denna stadga, vilka antagits av konferensen med en majoritet av två tredjedelar av de av närvarande ombud avgivna röster, skola träda i kraft, sedan de ratificerats eller godkänts av två tredjedelar av organisationens medlemmar, däribland fem av de åtta medlemmar, vilka i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 moment 3 i stadgan ingå i styrelsen i egenskap av sådana medlemmar, som i industriellt hänseende äro de mest betydande.

Förslag till ändrad text.

Artikel 7.

1. Styrelsen skall bestå av *fyrtio* personer:

tjugo representerande regeringarna,

tio representerande arbetsgivarna och

tio representerande arbetarna.

2. Av de *tjugo* ledamöterna, som representera regeringarna, skola *tio* utses av de medlemmar, som i industriellt hänseende äro de mest betydande, samt *tio* av de medlemmar, som därtill blivit utsedda av regeringarnas ombud vid konferensen, med undantag för ombuden för nyssberörda *tio* medlemmar.

8. Styrelsen fastställer sin arbetsordning och sammanträder å tider, som den själv bestämmer. Särskilt sammanträde skall äga rum, då minst *sexton* ledamöter av styrelsen skriftligen hemställa härom.

Artikel 36.

Ändringar i denna stadga, vilka antagits av konferensen med en majoritet av två tredjedelar av de av närvarande ombud avgivna röster, skola träda i kraft, sedan de ratificerats eller godkänts av två tredjedelar av organisationens medlemmar, däribland fem av de *tio* medlemmar, vilka i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 moment 3 i stadgan ingå i styrelsen i egenskap av sådana medlemmar, som i industriellt hänseende äro de mest betydande.

Bilaga D.

Resolutioner.

- I. Resolution angående näringslivet i underutvecklade länder.
 - II. Resolution angående skydd för minderårigas anställnings- och levnadsvillkor.
 - III. Resolution angående en internationell förteckning över yrkessjukdomar, beträffande vilka anmälningsplikt skall föreligga.
 - IV. Resolution angående nationella förteckningar över yrkessjukdomar, beträffande vilka anmälningsplikt skall föreligga.
 - V. Resolution angående hälso- och sjukvård på arbetsplatserna.
 - VI. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om semester.
 - VII. Resolution angående uppförande på dagordningen för ett av de närmaste allmänna konferenssammanträdena av frågan om semester, i syfte att få till stånd en revision av konvention nr 52.
 - VIII. Resolution angående en omedelbar ratificering av de år 1953 vidtagna ändringarna i Internationella arbetsorganisationens stadga.
 - IX. Resolution angående antagande av budget för 36:e budgetåret (1954) och fördelning av utgifterna för samma budgetår på olika medlemsstater.
 - X. Resolution angående utseende av ledamöter av Internationella arbetsorganisationens administrativa domstol.
 - XI. Resolution angående utseende av ledamöter av Internationella arbetsbyråns tjänstepensionskassas styrelse och av byråns tjänstepensionskommitté (Förenta Nationernas gemensamma pensionsfond).
 - XII. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens bidrag till arbetsbyråns tjänstepensionsfond avseende år 1954.
-